

*Гонта Тетяна Геннадіївна ,
студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

*Науковий керівник:
Міськова Наталія Миколаївна,
к.п.н., доцент кафедри початкової та дошкільної освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Інноваційна за змістом і характером динаміка світових тенденцій розвитку суспільних процесів вимагає від України вибору випереджувальної моделі подальшого розвитку та мобілізації суспільних ресурсів. Останнє суттєво впливає на систему освіти в цілому та її загальноосвітню складову зокрема. Інновації стають тим механізмом, який дає можливість дійснити в усіх галузях діяльності процес випереджального розвитку і забезпечить приєднання України до високотехнологічних держав.

Формування особистості за умови впровадження діяльнісного підходу відбувається в процесі спільної діяльності педагога й учнів, у результаті якої реалізуються мета й завдання освітнього процесу. В умовах сучасної початкової школи педагог організовує освітню діяльність учнів, щоб постійно підтримувати позитивний психологічний настрій кожного, розвивати щирість у стосунках, проявляти коректну вимогливість.

Якщо звернути увагу на сучасні дослідження, то вони показують, що найкраще засвоєння знань учнів відбувається в дії. Говорячи про зародження та розвиток діяльнісного підходу зазначаємо, що він виник в той період, коли ідеї та теорії цього підходу розвивались і в психології. Займався цим дослідженням Л. С. Виготський. Основоположником теорії діяльнісного підходу став А.Н. Леонтьєв, який зазначав, що діяльність може відбуватися за допомогою дій (рухи руками, ногами, пальцями), або ж за допомогою розумових дій. Педагогічна та психологічна науки тісно пов'язані між собою, отож розглянемо сутність діяльнісного підходу з позицій цих наук. Діяльнісний підхід в освіті розглядається як спрямованість освітнього процесу на розвиток ключових компетентностей і наскрізних умінь особистості, застосування теоретичних знань на практиці, формування здібностей до самоосвіти і командної роботи, успішну інтеграцію в соціум і професійну самореалізацію

Нова українська школа – середовище інтегрованого навчання, де діти можуть розвивати навички, які стануть їм у пригоді в реальному житті більше, ніж підручникова теорія. Такий підхід отримав назву діяльнісного, а його ідеї

знайшли розвиток в основах Державного стандарту початкової освіти в умовах Нової української школи

Формування особистості за умови впровадження діяльнісного підходу відбувається в процесі спільної діяльності педагога й учнів, у результаті якої реалізуються мета й завдання освітнього процесу. В умовах сучасної початкової школи педагог організовує освітню діяльність учнів, щоб постійно підтримувати позитивний психологічний настрій кожного, розвивати щирість у стосунках, проявляти коректну вимогливість.

Математика в переліку предметів у початковій школі займає окреме місце, оскільки на уроках математики в учнів закладаються основи теоретичного мислення, які застосовуються в пізнанні наукових дисциплін у подальші роки навчання. З огляду на це НУШ однією з основних компетентностей виділяє математичну. Під математичною компетентністю розуміють здатність актуалізувати та застосувати математичний досвід у практичних, навчальних і життєвих ситуаціях [1].

Нова українська школа однією з основних предметних компетентностей, якими має оволодіти молодший школяр, виокремлює математичну компетентність, яка визначається як особистісне утворення, що характеризує здатність учня створювати математичні моделі процесів навколишнього світу, застосовувати досвід математичної діяльності під час розв'язування навчально-пізнавальних та практикозорієнтованих завдань, нарешті адекватно вирішувати проблеми повсякденного життя. А формування прийомів математичної діяльності сприяють реалізації компетентнісного підходу у навчанні. Активне формування навчальної діяльності веде до активних змін в особистості учня, в його свідомості, інтелектуальному і моральному розвитку. Відповідно до діяльнісного підходу етапи засвоєння знань розглядаються разом із етапами засвоєння діяльності. Якість знань в такому разі визначається адекватністю використовуваної діяльності учня для їх засвоєння.

В Державному стандарті початкової загальної освіти зазначено, що основною метою освітньої галузі "Математика" є формування в учнів математичної компетентності на рівні, достатньому для забезпечення життєдіяльності в сучасному світі, успішного оволодіння знаннями з інших освітніх галузей у процесі шкільного навчання, забезпечення інтелектуального розвитку учнів, розвитку їх уваги, пам'яті, логіки, культури мислення та інтуїції.

Оскільки математичні компетенції як виявляються, так і формуються в діяльності, то формування математичної компетентності має розглядатися через процес навчання, орієнтований на послідовне засвоєння елементів навчальної діяльності відповідно до змісту математичної освіти.

Діяльнісний підхід – це спрямованість освітнього процесу на розвиток ключових компетентностей та наскрізних умінь особистості; застосування теоретичних знань на практиці; формування здібностей до самоосвіти й командної роботи; успішна інтеграція в соціумі та професійна самореалізація. Цей метод навчання є одним із провідних у сучасній початковій школі. Його

застосування забезпечує можливості щодо вироблення в учнів необхідних пізнавальних вмінь, компетенцій саморозвитку та самовиховання.

Аналізуючи психолого-педагогічні основи діяльнісного підходу у навчанні, можна дійти висновку про те, що цілі даного підходу в галузі навчання розв'язання задач досягаються тоді, коли вони реалізуються через формування прийомів навчальної діяльності з вирішення навчальних завдань. Успіх залежить від того, наскільки досконало запропонована учням система навчальних завдань. Система навчальних завдань повинна задовольняти певним вимогам, при виявленні яких виходитимемо з наступних теоретичних положень: - з положень концепції НУШ у тому, що ця система має бути спрямована на формування в учнів знань для вирішення необхідних задач; - з основних принципів (принцип цілісності та принцип складності) системного підходу.

На сучасному етапі у процесі проведення уроків математики важливу увагу слід приділяти розвитку пізнавальної діяльності учнів за рахунок їхньої активності. В організації діяльності вирізняють два аспекти: - предметно-математичний, основне призначення якого – це побудова таких завдань, які будуть поступово приводити учнів до пізнання якогось нового поняття, або учні дізнаються новий спосіб дій, що буде формувати математичну компетентність учнів; - технологічний, який пов'язаний з успішною організацією навчання з використанням сучасних технологій.

Впровадження та реалізація Концепції НУШ, Державного стандарту початкової освіти, використовуючи діяльнісний підхід надає можливість успішної педагогічної діяльності, де учень буде займати активну позицію, а його діяльність буде основою, засобом і умовою розвитку особистості [2].

Таким чином, реалізація діяльнісного підходу до навчання математики сприяє зростанню активності учнів з кожним наступним етапом уроку, зацікавлює успіхами у навчанні та відкриттям нових знань. Допущені помилки у результаті пошуку та міркувань лише стимулюють до подальших відкриттів. Застосування діяльнісного підходу на уроках математики забезпечує успішне та ефективне формування математичної компетентності, сприяє розвитку розумових дій, інтелекту, творчих здібностей і виховує активну, розуміючу людину.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Доценко С. О. Реалізація системно-діяльнісного підходу на уроках математики. Педагогіка та психологія. Харків. 2016. Вип. 55. С.52–63.
2. Роміцина Л. В. Діяльнісний підхід до навчання учнів математики: розвиток мислення, спрямованого на майбутнє. Інноваційна педагогіка. 2020. Вип. 27. С.74–77.